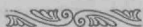

imeti pri sebi; ker te je ljubil, zato je hotel, da cveteš v svoji nedolžnosti gori nad zvezdami, kjer ne brije več strupena sapa strasti, kjer tvoje nedolžnosti ne more zamoriti nobena pogubna slana.

Srečna Anica! „Tvoja na veke!“

I. E. Bogumil.

Tomazkovi dve.

I.

ej ga Slevca, ali si tudi ti tukaj?“

„Kje pa ni Slevca, kjer je ovčja kupčija?“

Tako sta se pozdravila doli pri malograjskem mlinu Glinarjev oče in Slevce, gospodar izpod Grintovcev. Tržni dan je bil, in precejšna ovčja kupčija se je razvila. Gorjanci so privedli mnoga meke- in beketajočega blaga.

„Bêêêê ... mêêêê ... bééé ...“ se je čulo vseprek. Kaj čuda! Ločili so se tu mati in deca, jagnjiči in ovčice, bratci in sestrice, tovariši in tovarišice — za vedno.

Precej glasno sta morala torej govoriti Glinarjev in Slevčev oče, da sta se razumela v tem šumu.

„Ravno prav si prišel, Glinar! Glej to-le imam še; ravno prav za-te bo“, pokazal je stari Slevce na zadnjo ovco z jagnjičem. Drugo je bilo že vse prodano.

“E, saj veš, jaz sam nisem za tako drobno kupčijo, — toda ta-le“, in pokazali so na svojega desetletnega Tomazka, „ta-le mi ni odlegel, dokler se nisem vdal.“

„Prav je, da mu narediš kako veselje; bo pa toliko rajši in skrbneje pasel“, je napeljeval Slevce vodo na Tomazev mlin.

„No, saj vse ne pojde iz mojega; ima že tudi sam nekaj drobiža: nekaj od gospoda, ki jim streže pri službi božji, nekaj od tete, nekaj pa še od birme,

in zadnjič mu je tudi mesar stisnil nekaj v roko, ko mu je pomagal odganjati tele. Nekaj bo moral pa le oče priložiti. Koliko pa meniš za tisto malo? Kaj pa je?

„Ovčica je.“

„To je prav, koštruna bi ne maral. Ta nemarnost se zaletava in buta, da ni človek nikoli varen. Veš, lanski bi mi bil skoraj križec izpahnil. Ležal sem na trati pod hruško in sem pihal tobak, morda sem tudi kaj pokimaval, pa se mi spak zaleti odzadaj v hrbet, da je kar poknilo v meni. Nikoli več ne bo koštruna pri hiši, tako sem dejal tedaj, in ga tudi ne bo ne, dokler bo imel stari Glinar kaj pravice pri hiši. No, koliko bo tisto le?“

„Veš, ti ljubi moj prijatelj, male same ne prodam. Vzemi oboje, pa je! Ali naj se ubijam potem s samo to ovco tja gor v Sleve in poslušam to večno beketanje?“

„Kaj mi pa bo oboje? To-le malo bi kupil za fanta, da mi da mir in da se s čem kratkočasi na paši in da priredi kako dvojačo na jesen.“

„Kaj mi bo? Ti si pa pravi. Kaj mi bo? vprašaš. Komu je pa bolj treba ovce kot tebi. Noč in dan, poleti in pozimi, ob dežju in mrazu vozariš po svetu. Saj moraš strepetati tam spredaj na vozu, ako nisi dobro obut in oblečen. To dvoje pa ostrižeš trikrat do jeseni in imaš volne dovolj za dobre rokavice, močan jopič in še nekaj parov gorkih nogavic — in še vprašaš, kaj mi bo ovca?“

„Lej, lej, kako je pa skrben zame in kako ve, kaj mi je treba! No, ker si tak, pa narediva! Koliko bo oboje?“

„Koliko bo, koliko bo? Kaj bi rekel? Petero takega-le sem prodal že danes. Ovce po dvajset kron, male po šest, tako sem prodajal.“

„Tako? — Ej, drago je, drago. Ko sem jih kupoval zase pred tridesetimi leti, sem dobil tako-le malo za trideset grošev, ovco pa za pet goldinarjev, kakršno sem si hotel izbrati. Ne vem, če bo kaj? Ti si preslan!“

„No, saj ne rečem, da bi moral tudi ti toliko dati. Pravim le: po toliko sem jih prodajal danes. Koliko bi pa ti dal za oboje?“

„Ne vem, kako bi rekel, da bi bilo prav? Tako-le, za veliko bi dal dvanajst kron, za malo pa štiri“, so rekli Glinarjev oče in potegnili iz notranjega žepa precejšno listnico, iz katere so varno potegnili nov deset-kronski bankovec. Ker so pa iskali še drug srebrn denar v posebnem mošnjičku, so stisnili konec bankovca med ustnice, da se jim je kot bandero obesil po bradi. Ko zberó ves denar v roko, ga pomole Slevcu: „Na, dosti imaš, kar vzemi! Pošteno je plačana ta drobnjav.“

„Ne bodi čuden! Saj si bil vendar včasih človek, da se je dalo govoriti s teboj.“

„Spravi, pa je!“

„Tega pa res ne spravim. No, eno ti bom pa le povedal, Glinar, če me boš ubogal. Boš videl, da bo prav. Viš, tako-le! Prijatelja sva. Eno in drugo sva že pregnala. Kupčijo sem danes že napravil; resni kupci se razhajajo; in samo s temle se ne bom ubijal domov v breg in kamen. No, če boš ubogal, Glinar, bom rekel eno. Četudi ne bom imel prav nič prireje, jo boš imel pa ti. Rajši dam pod nič, da le nimam sitnosti na poti. Ubogaj me, Glinar; ali me boš ubogal?“

„Bom videl.“

„Dvajset kron boš dal za oboje, zato ker si ti. Nihče drug jih ne dobi za toliko, samo ti. No, ubogaj, pa udari!“

Udarila sta, in kupčija je bila skljenjena.

„Na fant, zdaj pa le primi, sta že vaši!“ reko Slevčev oče in pomole motvozec Tomažku.

Tomažek, ki je pri kupčiji stal kot nem, pogledaval zdaj v svojega, zdaj Slevčega očeta in ni vedel, kako se bo vendar izteklo, prime zdaj vesel za motvozec. Izpreleti ga vesela misel: „Sta že naši!“ Zato ljubko poboža ovco in ovčko. Spomni se pa tudi precej, da so mu zatlačili mati doma dobršen kos kruha v malho, češ, boš lože spravil živalco domov. „Toda glej, da ga sam ne podrobiš poprej!“ Tako so pridejali mati. Pa ga ni, še na misel mu ni prišel. Imel je namreč jagnjičkov polno glavo.

Precej so bili prijatelji, ko je začel ovcama drobiti kruha in radi sta šli za njim. Možaka sta še nekaj na-

kupila, potem so jo pa udarili skupaj proti domu. Toda gori konec mesta so se morali ločiti.

„Ej, veš kaj, saj se vidiva malokedaj, stopiva noter k Petriču na en požirek. Vidiš, taka-le pot, ko je moja, človeka zdela.“ In stopila sta v hišo, deček z ovcama je pa ostal zunaj.

„Na, nesi, dekle, to štruco venkaj fantu in mu reci, naj gre z živaljo kar proti domu.“

Tomažek je šel ljubko kramljaje s svojo živinico naprej, pa tudi moža se nista dolgo mudila, spomladi je doma dela čez glavo. Čez pol ure sta bila zopet pred hišo, kjer sta si segla v roke in se ločila.

„Bog ti daj srečo pri živali!“

„Tebi pa pri denarju!“

In sta šla vsak na drugo stran.

II.

Pa sta res imela srečo stari in mladi Glinar pri svojem ovčjem blagu. Tomažkova roka je bila odprta poslej le ovčicama. Ne telica, ne telek, nihče ni več dobil kaj prida iz njegove roke. Tudi je odslej za en dan prej bilo po eni peki kruha, in bolj pogosto so mati pripomnili očetu: „Soli bo treba!“

Sicer je pasel Tomažek na skupnem pašniku, toda pasel je najrajši zase. Bal se je večjih, porednih pastirjev; imel je pa tudi s svojima ovcama zabave vedno dovolj. Pasli sta se vedno okrog njega, ali pa obirali mladovje na grmovju. Ko sta se napasli, sta pa pritekli k Tomažku, da ji je božal in gladil. Ako se je vlegel Tomažek, sta legli tudi ovci k njemu in sta kaj radi položili svoji glavici k njegovi, da so vsi trije skupaj dremali in na lahko dihali.

Pa tudi ponagajal je rad Tomažek svojima tovarišicama. Skril se je včasih za grm, vlegel se in se delal, da spi. „Bêêêê . . . bêêêê . . . bééé . . .“ ste ga iskali, Tomažek se pa ni ganil. Vendar sta ga našli. Kako sta bili veseli! Vsega sta ovohali: po laseh, pri ušesih, pri nosu in okrog ust, po rokah, po žepih. Zadišalo jima je. Kruh in sol! Tam sta se ustavili. Dolgo sta se trudili, pa sta le prišli do svojih slaščic.

1915

1915

Skoro vsak dan je bilo tako. Prijetno je bilo Tomažku, prijetno ovčicama. Toda enkrat se jim je pa le nakretilo nekaj, kar je spravilo vse tri v zadrego in strah. —

Na večer je že bilo, in bližal se je čas, da bo treba gnati domov, ko se poigra Tomažek še enkrat skrivalnice s svojima ovčama. Ko takisto tiho kakor mrtev leži za grmovjem in se vselej zasmehlja, kadar zasliši izdaleč: bêêêê . . . , čuje naenkrat: „Tomažek, Tomažek! Krave imaš v Pristavškovem zelniku. Teci! — Léti!“

„Ta bo pa huda!“ si je mislil Tomažek. Naenkrat je bil pokonci in je tekkel, kolikor so mu dale hlačke. Vedel je, da krave niso kaj prida za obiranje zelja in pese, in Pristavškova Mica je hudega jezika.

Vse je še srečno otel Tomažek: zelnik prevelike škode, sebe pa Micikinega jezika. Toda krave, v strahu vsled nenadnega napada, niso krenile več na pašnik, ampak proti domu. No, pa saj je bil že tudi večer.

„Kje imaš pa ovci?“ se oglase oče, ko prižene Tomažek samo govedo domov.

Tomažek je bil v zadregi. Čisto resnico povedati mu ni kazalo; lagati se pa tudi ni upal.

„Krave so mi ušle, ovci sta pa ostali na paši“, se je izmuzal Tomažek iz zagate.

„Precej po nje! Ali ne vidiš, da je noč tukaj? In v kak zelnik naj zaideta! Moral je. Nič ni kazalo drugače.“ Z obilnim grmovjem zarastli pašnik je bil prazen. Le tuintam so se poznali še dobro sledovi doigrane pastirske igre. Mrak je legal na zemljo. Tomažku ni bilo kaj prijetno pri srcu. Dozdevalo se mu je, da gleda iz tega in onega grma strah nanj. Ihteč hiti do kraja, kjer je slutil, da dobi ovčici.

Ni jih bilo tam. Ovčici sta pač tedaj, ko je zbežal Tomažek za kravami, iskali svojega pastirčka in beketali, toda zaman. Prišli sta precej daleč od prejšnjega mesta. Ker pa le nista mogli najti Tomažka, sta legli v visoko travo, češ, bo že prišel, saj drugekrati tudi, če ga ne moreva najti. Toda topot ga pa ni bilo. Nekaj časa sta živalci mirno prežvekovali, toda nič in nič . . . Tema je nastajala, Tomažka pa od nikoder. „Bêêêê!“ Nič —

„Bêêêê!“ Nič. — „Béééé!“ Zopet nič. Pa sta položili glavicu skupaj na zemljo v travo in naprej čakali.

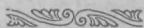
Tomažka je zaskrbelo: „Kam ste zašli? Ali ji je kdo odpeljal? Ukradel? Kaj bo doma z menoj?“

„Baca, baca!“ najprej prav tiho, toda vedno glasneje je klical ihtel in jokal. — — „Baca, baca! Backa! lhè, ihh.“ — „Bêêêê . . .“ „Baca!“ „Bêêêê . . .“ Ljubši kot najlepša godba mu je bil zdaj ta ovčji „bêêê.“ „Ji že imam, ji že imam.“ Hipoma je bil pri njiju. „O, ti reva! O, ti revica ti!“ božal je staro in mlado. „Zdaj pa le domov!“

Igrali so se pozneje pač tudi še, toda tako brezskrbno nikdar več, da bi pozabil pri tem Tomažek na krave. Čas je urno potekal, in kmalu se je približal semenj sv. Terezije v mestu. Takrat je bila največja kupčija za dorejeno drobnico. Tudi Glinarjev oče in Tomažek sta bila tisti dan pri malograjskem mlinu s svojima ovčama. Lahko in dobro sta prodala rejeno blago. Končno stopita še nekoliko po semnju, da vidita, kako je drugje in po čem? „Lejga Slevca, ali si zopet tukaj?“ „I seveda. Ali ne veš, kjer je koštrun, je tudi Slevce blizu.“

„Ravno sedaj sem prodal tisto tvoje dvoje. Dobro kupčijo sva naredila s fantom.“ „Saj sem vedel. Kajne, bova pa na spomlad spet udarila.“ „Bova, če Bog da!“

Ferdinand Gregorec.

Na poljani.

Vetrec - nagajivec
Čez poljano veje
In čebelici se
Škodoželjno smeje,
Ker medú ne more
V cvetnih čašah brati
In vrniti z njim se
K domu, v panj bogati.

„Nehaj, nagajivec,
Prav lepo te prosim,
Da za zimo hrane
Sladke si nanosim!“

Vse zastonj! Še hujše
Nagajivec piha,
Da zeleni gozdič
Maje se in vzdihja.
Cvetke drobnolistje
Pa se veselijo:
Oj, nerade menda
Drugim strd delijo.
In zato kramljajo,
Kot bi pesmi pele,
In se nam smehljajo,
Kot zlato bi štele . . .

Semjonov.

